

TREČIOJI PAMOKA

Bendravimas

Mokytojas turėtų papasakoti apie senąsias lietuvių bendravimo tradicijas, nuoširdumą, svetingumą, vaišingumą, pagarbą ir dėmesį svečiui (pavyzdžiui, kad lietuviai prie stalo linkę daug kartų siūlyti valgyti, net jeigu svečias ir atsisako; jeigu svečias nebevalgo, šeimininkė gali paklausti: *Neskanu?*, bet tai nereiškia, kad ji iš tikrųjų taip mano ir pan.).

Šioje pamokoje mokytojas turėtų supažindinti mokinius, kaip Lietuvoje yra dėkojama (kada pašnekovas atsako *nėra už ką* arba *prašom*).

Žodynas

Pristatant naujus žodžius, nereikėtų apsiriboti tik pateiktais vadovėlyje. Pagal mokinių poreikius žodžių sąrašas gali būti pakoreguotas. Kai kurie žodžiai, kurie mokiniams gali pasirodyti retai vartojami, gali būti praleidžiami, nemokomi.

Kalbėdamas apie maistą, mokytojas turėtų supažindinti, kiek kartų per dieną ir koku metu Lietuvoje paprastai valgoma; kiek ir ko patiekama kiekvieno valgymo metu, ko linkima ar kas sakoma prie stalo (*gero apetito, ačiū, skaniai pabaigti*).

Gramatika

1. Daiktavardžių linksniai.

Mokytojas turėtų atkreipti mokinių dėmesį į moteriškosios giminės daiktavardžius su *-ia* ir *-ė*, kurių vienaskaitos galininko linksnio galūnės skiriasi tik rašyba (pvz., *vyšnią, kriaušę*), o tarimas vienodas.

5. Laiko raiška.

Kalbant apie laiko prievoksmį *niekada* svarbu paaiškinti, kad jei sakinyje yra šis žodis, veiksmažodis bus su priešdėliu *ne-*.

6. Klausimai.

Reikėtų paaiškinti neiginio (*ko tu nemėgsti?*) ir dalies kilmininko (*ko tu perki?*) vartojimą.

Kadangi mokiniai dar nemoka daugiskaitos galininko linksnio, klausimą *ką tu mėgsti?* siekite su pasakymu, ką mėgsta daryti. Pvz., *aš mėgstu skaityti / miegoti* ir pan.

Tačiau, vartodami vienaskaitinius daiktavardžius, galite pradėti klausti ir apie maistą, pvz., *ar tu mėgsti kavą / medų / šokoladą?* Tada gali prireikti ir neiginio kilmininko vartosenos.

1 užduotis. Perskaitykite pokalbius arba jų paklauskite ir atsakykite į klausimus.

Izabelė Adelės namuose.

1. *Izabelė nori kavos ir sausainių.*
2. *Izabelė nenori grietinėlės.*
3. *Sausainius kepa Adelė.*
4. *Izabelė nemėgsta virti ir kepti.*

Milda nori pavalgyti kavinėje.

1. *Milda nori šaltibarščių, vištienos ir juodos kavos.*
2. *Milda nenori salotų.*
3. *Milda nori braškinių ledų.*
4. *Ji mokės kortele.*

Draugų vakarėlis.

1. *Sultis geria Kęstutis ir Daiva.*
2. *Sausainį ima Kęstutis.*
3. *Ne, Martynas nenori valgyti, jis nealkanas.*
4. *Daiva yra soti.*

Kieme kalbasi vaikai.

*Saldainis yra šokoladinis.
Taip, Mišelis nori saldainio.*

2 užduotis. Perskaitykite tekstą ir atsakykite į klausimus.

1. *Adelė turi nupirkti dešros, kruopų, pomidorų, saldainių.*
2. *Ne, namie nėra dešros ir pomidorų.*
3. *Tadas niekada nenori pieno ir varškės sūrio.*
4. *Šiandien Adelė nenupirko kruopų.*

3 užduotis. Perskaite tekstą, užpildykite lentelę.

Pieno produktai	Mėsos produktai	Daržovės	Vaisiai	Kiti produktai
<i>ledai</i>	<i>dešra</i>	<i>pomidorai</i>	<i>bananai</i>	<i>kruopos</i>
<i>jogurtas</i>			<i>apelsinai</i>	<i>saldainiai</i>
<i>pienas</i>			<i>obuoliai</i>	<i>sausainiai</i>
<i>sūris</i>				<i>sultys</i>
<i>kefyras</i>				<i>šokoladas</i>
<i>sviestas</i>				<i>duona</i>
<i>varškė</i>				

5 užduotis. Pasiūlykite draugui, mokytojui.

Imk ledų.

Imk torto.

Imk arbatos.

Imk saldainių.

Imk šokolado.

Imk vynuogių.

Imk kriaušių.

Imk bananų.

Prašom imti ledų.

Prašom imti torto.

Prašom imti arbatos.

Prašom imti saldainių.

Prašom imti šokolado.

Prašom imti vynuogių.

Prašom imti kriaušių.

Prašom imti bananų.

6 užduotis. Išspręskite kryžiažodį.

1. *Varškė.*
2. *Bananas.*
3. *Druska.*
4. *Kava.*
5. *Agurkas.*
6. *Pienas.*
7. *Sūris.*

7 užduotis. Perskaitykite klausimus ir pažiūrėkite į paveikslėlius. Paklausykite pokalbių. Pažymėkite teisingą atsakymą A, B ar C.

Prieš klausydami šios užduoties pokalbių, mokiniai turėtų pirmiau perskaityti klausimus, kad žinotų, į kokį klausimą ieškoti atsakymo.

1. Ko nori gerti Martynas?

- Daiva* Martynai, gal nori arbatos ar kavos?
Martynas Ąčiū, Daiva, arbatos jau gėriau. Noriu vandeñs.
Daiva Gazúoto ar negazúoto?
Martynas Negazúoto. Ąčiū.
Daiva Ō aš noriu kavos.

2. Ko nori Daiva?

- Martynas* Dáiva, gal nori banāno ar óbuolio?
Daiva Labai noriu banāno. Ō aš turiu kriáušę. Nori?
Martynas Nè, āčiū. Aš válgysiu óbuolį.

3. Ką valgo draugai?

- Martynas* Dáiva, šiañdien válgome mėsos ar žuviēs?
Daiva Neturime nei mėsos, nei žuviēs. Šiañdien válgome daržóvių sriùbą.
Vakarè gerai válgyti sriùbą, Martynai.
Martynas Bèt aš noriu žuviēs...
Daiva Žuvį válgysime rytój, gerai?
Martynas Gerai.

1. – C

2. – B

3. – A

9 užduotis. Perskaitykite tekstą ir pažymėkite, kurie teiginiai teisingi, o kurie – neteisingi.

Teiginys	Taip	Ne
1. Ry tą lietuviai valgo pusryčius.	+	
2. Lietuviai pusryčiauja darbe.		+
3. Ry tą mėgsta valgyti kiaušinius.	+	
4. Darbo dieną lietuviai pietauja namie.		+
5. Lietuviai nemėgsta daržovių.		+
6. Savaitgalį lietuviai pietauja kavinėje.		+
7. Žmonės daro cepelinus savaitgalį.	+	
8. Vakare lietuviai valgo pieno produktus.	+	

1 pratimas. Raskite poras. Vienu atsakymu yra daugiau.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
F	A	J	H	D	G	I	E	C

2 pratimas. Parašykite klausimus paryškintiems žodžiams.

1. Ji nori **šokolado**. – *Ko ji nori?*
2. Brolis niekada negeria **stiprios** kavos. – *Kokios kavos negeria brolis?*
3. Mūsų šeima visada atostogauja **Klaipėdoje**. – *Kur atostogauja jūsų šeima?*
4. **Vakare** mes paprastai einame pasivaikščioti. – *Kada jūs paprastai einate pasivaikščioti?*
5. **Bulves** aš visada perku turguje. – *Ką tu visada perki turguje?*
6. Aš labai mėgstu **skaityti**. – *Ką tu mėgsti daryti?*
7. **Rytą** sesė mėgsta gerti juodą kavą. – *Kada sesė mėgsta gerti juodą kavą?*
8. Šiandien **labai šaltas** oras. – *Koks šiandien oras?*
9. Aš nemėgstu **pieno**. – *Ko tu nemėgsti?*

3 pratimas. Kokie buvo pokalbiai? Atkurkite juos.

A

Kalba Mantas ir mama.

Mama Mantai, Gal gali nueiti į parduotuvę?

Mantas Gerai, mama. Ko reikia?

Mama Bulvių, morkų ir svogūnų.

Mantas Viskas?

Mama Gal dar pieno, varškės ir grietinės.

Mantas Gerai. Ar dabar jau viskas?

Mama Taip. O gal ne. Nupirk dar obuolių ir kriaušių. Noriu kepti pyragą.

Mantas Dabar tikrai viskas?

Mama Taip, bėk.

Mantas Iki.

B

Kalba Daiva ir Martynas.

Daiva Martynai, prašom kavos.

Martynas Ačiū, ne. Dabar turiu baigti darbą.

Daiva Nenori kavos? Kaip keista.

Martynas Noriu, bet, atleisk, negaliu. Rytoj reikia atiduoti projektą, labai neturiu laiko.

Daiva O gal tu alkanas? Nori valgyti?

Martynas Ne, ačiū, nieko nenoriu.

Daiva Gal tau padėti?

Martynas Dėkui, aš pats viską turiu padaryti.

5 pratimas. Sujunkite.

1. <i>butelis vandens</i>	6. <i>pakelis sviesto</i>
2. <i>maišelis sausainių</i>	7. <i>dėžutė saldainių</i>
3. <i>indelis grietinės / uogienės</i>	8. <i>puodelis kavos</i>
4. <i>stiklainis uogienės</i>	9. <i>stiklinė pieno</i>
5. <i>maišas bulvių</i>	

Galima pasakyti, kad maišelis gali būti ir saldainių, pakelis – pieno, sausainių, puodelis – vandens, pieno, stiklinė – vandens.

6 pratimas. Sujunkite būdvardžius su daiktavardžiais.

1. juoda kava	8. šviežia mėsa
2. saldūs obuoliai	9. kietas sūris / pyragas
3. rūgšti citrina	10. sotus žmogus
4. kartus šokoladas	11. šokoladinis pyragas
5. sūrios dešrelės	12. pilnas puodelis
6. rūgštus apelsinas	13. tuščia stiklinė
7. saldžios kriaušės	14. rūkytos žuvis

7 pratimas. Pažymėkite (+), su kuriais produktais ką galite daryti.

	virti	kepti	pilti	valgyti	gerti
pyragas		+		+	
pienas	+		+		+
mėsa	+	+		+	
kiaušinis	+	+		+	
duona		+		+	
obuolys	+	+		+	
žuvis	+	+		+	
sultys			+		+
vanduo	+		+		+

12 pratimas. Įrašykite reikalingą žodžio formą ir baikite pokalbį.

- A** – Gal nori *saldžių* slyvų?
B – Ar tikrai *skanios*?
A – Labai. Dar turiu *puikių* kriaušių.
B – Ar kriaušės taip pat *saldžios*?
A – Nelabai.
B – Tada ne, ačiū.
A – Kaip nori. O gal tu nori tų *raudonų* obuolių?
B – Ne, niekada nevalgau nei *raudonų*, nei *žalių* obuolių. Aš nemėgstu *rūgščių* vaisių.
A – Bet šitie obuoliai yra *saldūs*.
B – Gerai, tada duok.

13 pratimas. Perrašykite sakinius vienaskaitą pakeisdami daugiskaita.

Kai kurie mokiniai gali mokėti įvardžių daugiskaitos naudininko formas, kurios galimos 7, 9, 10 sakiniuose.

- Čia yra saldi kriaušė. – Čia yra saldžios kriaušės.
- Mano draugas nori saldžios vynuogės. – Mano draugai nori saldžių vynuogių.
- Jis nenori valgyti banano. – Jie nenori valgyti bananų.
- Ar tu nori apelsino? – Ar jūs norite apelsinų?
- Ji nemėgsta rūgštaus obuolio. – Jos nemėgsta rūgščių obuolių.

6. Draugė nori šviežios žuvies. – *Draugės nori šviežių žuvų.*
7. Man patinka saldus pyragas. – *Man (Mums) patinka saldūs pyragai.*
8. Ar čia rūkyta dešrelė? – *Ar čia rūkytos dešrelės?*
9. Man nepatinka kietas sūris. – *Man (Mums) nepatinka kieti sūriai.*
10. Ar tau patinka šviežia bandelė? – *Ar tau (jums) patinka šviežios bandelės?*
11. Čia nėra šokoladinio saldainio. – *Čia nėra šokoladinių saldainių.*
12. Sesė kepa skanų sausainį. – *Sesės kepa skanius sausainius.*
13. Čia nėra alkanų žmogaus. – *Čia nėra alkanų žmonių.*

14 pratimas. Užpildykite lentelę.

Vns. vard.	Vns. gal.	Dgs. vard.	Dgs. kilm.
<i>skanus obuolys</i>	<i>skanų obuolį</i>	<i>skanūs obuoliai</i>	<i>skanių obuolių</i>
<i>didelis kiaušinis</i>	<i>didelį kiaušinį</i>	<i>dideli kiaušiniai</i>	<i>didelių kiaušinių</i>
<i>saldus pyragas</i>	<i>saldų pyragą</i>	<i>saldūs pyragai</i>	<i>saldžių pyragų</i>
<i>žalias agurkas</i>	<i>žalią agurką</i>	<i>žali agurkai</i>	<i>žalių agurkų</i>
<i>kartus pipiras</i>	<i>kartų pipirą</i>	<i>kartūs pipirai</i>	<i>karčių pipirų</i>
<i>šokoladinis saldainis</i>	<i>šokoladinį saldainį</i>	<i>šokoladiniai saldainiai</i>	<i>šokoladinių saldainių</i>
<i>raudona braškė</i>	<i>raudoną braškę</i>	<i>raudonos braškės</i>	<i>raudonų braškių</i>
<i>rūgšti citrina</i>	<i>rūgščių citriną</i>	<i>rūgščios citrinos</i>	<i>rūgščių citrinų</i>
<i>šviežia morka</i>	<i>šviežią morką</i>	<i>šviežios morkos</i>	<i>šviežių morkų</i>
<i>didelė žuvis</i>	<i>didelę žuvį</i>	<i>didelės žuvys</i>	<i>didelių žuvų</i>
<i>skani vyšnia</i>	<i>skanių vyšnią</i>	<i>skanios vyšnios</i>	<i>skanių vyšnių</i>

17 pratimas. Įrašykite.

aš	<i>dainuoju</i>	aš	<i>myliu</i>	aš	<i>noriu</i>
tu	<i>dainuoji</i>	tu	<i>myli</i>	tu	<i>nori</i>
jis, ji	<i>dainuoja</i>	jis, ji	<i>myli</i>	jis, ji	<i>nori</i>
mes	<i>dainuojame</i>	mes	<i>mylime</i>	mes	<i>norime</i>
jūs	<i>dainuojate</i>	jūs	<i>mylite</i>	jūs	<i>norite</i>
jie, jos	<i>dainuoja</i>	jie, jos	<i>myli</i>	jie, jos	<i>nori</i>

18 pratimas. Įrašykite reikiamą veiksmažodžio formą.

- gerti, geria, gėrė*
1. Rytą aš *geriu* juodą kavą.
  2. Ką jūs *geriate* rytą?

3. Mes *geriame* vaisinę arbatą.

4. Ar tu *geri* kavą, ar arbatą?

mėgti, mėgsta, mėgo

5. Ką tu *mėgsti*?

6. Aš *mėgstu* šokoladinius ledus.

7. Ką jūs *mėgstate*?

8. Mes *mėgstame* šokoladą ir kavą.

pirkti, perka, pirko

9. Aš dažnai *perku* duoną ir pieną.

10. Ką tu *perki* dažnai?

11. Mes *perkame* daržoves turguje.

12. Kur jūs *perkate* daržoves?

13. Man patinka *pirkti* daržoves ir vaisius turguje.

norėti, nori, norėjo

14. Ko tu *nori* valgyti?

15. Aš *noriu* cepelinų.

16. Ko jūs *norite* gerti?

17. Mes *norime* vandens.

turėti, turi, turėjo

18. Aš *turiu* brolių.

19. Ar tu *turi* brolių arba sesę?

20. Mes *turime* kavos ir arbatos, bet *neturime* cukraus.

21. Ar jūs *turite* cukraus?

19 pratimas. Pakeiskite sakinius pagal pavyzdį.

*Atkreipkite mokinių dėmesį: kai vartojamas žodis **niekada**, veiksmazodis turi priešdėlį **ne-**.*

1. Ry tą jis visada geria arbatą. – *Ry tą jis **niekada** negeria arbatos.*

2. Vakare brolis visada mėgsta valgyti mėsą. – *Vakare brolis **niekada** nemėgsta valgyti / nevalgo mėsos.*

3. Mama visada perka žuvį turguje. – *Mama **niekada** neperka žuvies turguje.*

4. Sekmadienį vaikai visada sėdi namie. – *Sekmadienį vaikai **niekada** nesėdi namie.*

5. Savaitgalį močiutė visada kepa pyragą. – *Savaitgalį močiutė **niekada** nekepa pyrago.*

6. Kasdien geriu stiklinę obuolių sulčių. – *Kasdien negeriu stiklinės obuolių sulčių.*

7. Vytauto sesė visada nori ledų. – *Vytauto sesė **niekada** nenori ledų.*

8. Tėtis visada perka daug bulvių. – *Tėtis **niekada** neperka daug bulvių.*

9. Aš visada noriu valgyti košę. – *Aš **niekada** nenoriu valgyti košės.*

20 pratimas. Paprašykite savo draugo, o paskui mokytojo.

Imk saldainį.

Valgyk sriubą.

Gerklavą.

Duok cukrų.

Duok pieną.

Virk kiaušinį.

Kept duoną.

Prašom imti saldainį.

Prašom valgyti sriubą.

Prašom gerti kavą.

Prašom duoti cukrų.

Prašom duoti pieną.

Prašom virti kiaušinį.

Prašom kepti duoną.

21 pratimas. Perskaitykite Jurgos atsakymą Mantui ir parašykite, ko Mantas klausė draugės.

1. Kaip sekasi mokykloje?
2. Kas (tau) patinka mokykloje?
3. Ar mama dirba tavo mokykloje?
4. Ar brolis (jau) kalba gerai?
5. Kur dabar tėtė?
6. Koks tavo šuo?
7. Ką tu mėgsti daryti?
8. Kur visada atostogauji?

22 pratimas. Paklauskite pokalbių ir parinkite situacijos pavadinimą.

1.

Laima Susipažink, Marija, čia naujas fizikos mokytojas.
Marija Labai malonu. Aš jums patinka mūsų mokyklą?
Jurgis Taip. Mán labai patinka dirbti mokykloje.
Marija Mán taip pat. Aš myliu vaikus.

2.

Mama Vytuk, paduok bananą.
Sūnus Prašom. Tėti, ir tu nori?
Tėtis Duok, ačiū. Iš patys valgyk.

3.

Mantas Aš einu į kiną. Nori eiti kartu?
Mišelis O koks filmas?
Mantas Istòrinis, labai įdomus.
Mišelis Gera, aš noriu, tik paklausu mamos, ar galiu.

4.

Vairuotojas Prašom bilietą.
Viktoras Ačiū. Jónai, čia tu? Tu – vairuotojas?
Vairuotojas O, sveikas, Viktorai. Aš visada norėjau būti vairuotojas, dar mokykloje. O kaip tau sekasi?
Viktoras Ačiū, gerai. Aš dirbu universitetè, esu dèstytojas. Kaip malonu susitikti...

5.

Gydytojas Mėgsti saldinius?
Mergaitė Taip, labai.
Gydytojas Todėl ir skauda dantys. Reikia válgyti daugiau vaisių: obuolių, kriáušių ir kitų, o nè saldainių ir pyrágų.

1. – B
2. – C
3. – E
4. – A
5. – D

23 pratimas. Paklausykite pavyzdžio ir atsakykite į klausimus neigiamai.

Mėgsti limonádą? – Nè, nemėgstu limonádo.

Mėgsti píeną?	<i>Nè, nemėgstu píeno.</i>
Mėgsti kávą?	<i>Nè, nemėgstu kavós.</i>
Mėgsti kefýrą?	<i>Nè, nemėgstu kefýro.</i>
Mėgsti arbátą?	<i>Nè, nemėgstu arbátos.</i>
Mėgsti šokoládo?	<i>Nè, nemėgstu šokoládo.</i>
Mėgsti vištíeną?	<i>Nè, nemėgstu vištíenos.</i>
Mėgsti jogúrtą?	<i>Nè, nemėgstu jogúrto.</i>
Mėgsti mėsą?	<i>Nè, nemėgstu mėsós.</i>
Mėgsti várškę?	<i>Nè, nemėgstu varškės.</i>

24 pratimas. Paklausykite pavyzdžio ir pasiūlykite draugui pasivaišinti.

Sùltys. – Prášom sùlčių.

Arbatà.	<i>Prášom arbátos.</i>
Dešrà.	<i>Prášom dešrós.</i>
Ledaĩ.	<i>Prášom ledỹ.</i>
Saldaĩniai.	<i>Prášom saldaĩnių.</i>
Kuĩpis.	<i>Prášom kuĩpio.</i>
Dešrėlės.	<i>Prášom dešrėlių.</i>
Sũris.	<i>Prášom sũrio.</i>
Svíestas.	<i>Prášom sviesto.</i>
Banánai.	<i>Prášom banánų.</i>

25 pratimas. Paklausykite pavyzdžio ir pasakykite sakinius.

Sũris. – Čià yrà sũriai. Nenóriu sũrių.

Tòrtas.	<i>Čià yrà tòrtai.</i>	<i>Nenóriu tòrtų.</i>
Saldaĩnis.	<i>Čià yrà saldaĩniai.</i>	<i>Nenóriu saldaĩnių.</i>

Citrinà.	Čià yrà citrinos.	Nenóriu citrìny.
Obuolÿs.	Čià yrà obuoliaĩ.	Nenóriu obuoliũ.
Kriáušė.	Čià yrà kriáušės.	Nenóriu kriáušių.
Pyrãgas.	Čià yrà pyrãgai.	Nenóriu pyrãgų.
Bandėlė.	Čià yrà bandėlės.	Nenóriu bandėlių.
Dešrà.	Čià yrà dėšros.	Nenóriu dėšrũ.
Kiaušinis.	Čià yrà kiaušiniai.	Nenóriu kiaušinių.
Sũris.	Čià yrà sũriai.	Nenóriu sũrių.
Pyragáitis.	Čià yrà pyragáiciai.	Nenóriu pyragáičių.

26 pratimas. Paklauskite pavyzdžio ir pasakykite sakinius.

Àš, mylėti. – Àš myliu.

Tù, mėgti.	Tù mėgsti.
Jis, norėti.	Jis nori.
Mės, dúoti.	Mės dúodame.
Jūs, válgyti.	Jūs válgote.
Jiė, tylėti.	Jiė tÿli.
Àš, piřkti.	Àš perkù.
Tù, pilti.	Tù pili.
Jūs, kėpti.	Jūs kėpate.
Mės, imti.	Mės imame.
Àš, turėti.	Àš turiu.
Tù, gulėti.	Tù guli.
Jūs, stovėti.	Jūs stovite.

27 pratimas. Paklauskite ir įrašykite u, ū, uo, o.

prancūzas	lakūnas	gražūs	sūnūs
vókietis	vairúotojas	tùščias	anūkas
súomis	mókytojas	plónas	mótina
rùsas	úkininkas	rūgštūs	vaikùtis